

A magyar sport és a HR, London 2012 jegyében

A mindennapok feladatai (néha már problémái) között is változatlanul élénk közérdeklődésre tart számot a magyar sportélet. A sport legkülönbözőbb területein mindig is meghatározó volt, s ma egyre fontosabb a HR tevékenység. A most vázlatosan bemutatott pódiumbeszélgetés résztvevői sportágukon belül mutatják be nevelői és edzői tevékenységük személyügyi vonatkozásait, amelyek - nem véletlenül – szinte azonosak a HR aktuális trendjeivel.

A pódiumbeszélgetés résztvevői

Ez a téma évek óta foglalkoztatja neves edzőinket, sportvezetőinket, akik közreműködésével a két szakterület összefüggéseit folyamatosan kutatjuk. A jelenleg megnyilatkozó hírességeink és büszkeségeinken kívül ehhez az alkalmi munkacsoporthoz sorolhatjuk Mocsai Lajos, kézilabda mesteredzőt, Sterbenz Tamás, kosárlabda főtitkárt és folytathatnánk a sort... Ismerkedjünk meg azonban a jelenlegi hozzászólókkal.

Szekeres Pál, vívás, szövetségi kapitány, helyettes államtitkár

Jelenleg is aktív versenyző, vívásban már mindent megnyert, amit meglehetett. Most a párizsi VB-re készül, hogy eddigi sikereihez még valami morzsát mellétegyen. Korábban a vívósportban volt szövetségi kapitány. 47 éves, 3 gyermeke van, jelenleg a Nemzeti Erőforrás Minisztérium sportpolitikáért felelős helyettes államtitkára.

Dolgozik a költségvetésen, a sportstratégián és minden érdeklő, amivel a magyar sportért, illetve az országért tehet.

Dr. Géczy Gábor, jégkorong, utánpótlás szakmai vezető

A jégkorongban dolgozik és a Semmelweis Egyetem Sporttudományi Karának adjunktusa. Sok egyéb tárgy mellett jégkorongot is oktat. 42 éves múlt, két gyermeke van, boldog családi életet él. Ebben a sportágban nem meglepő módon, a magyar bajnokságokig jutott, 3-szoros Magyar Kupa győztes, 45-szörös válogatott. Jelenleg a jégkorong sportban az edzőképzés, illetve az utánpótlás korosztályok működtetése a feladata.

Gubicza Antal, karate, sí, testnevelő tanár

Azt tartja magáról, hogy elsősorban testnevelő tanár. 40 évig tanított, büszke arra, hogy több mint 100 testnevelő tanár került ki a kezei közül. 20 évig birkózott, 30 éve karatézik, jelenleg 5 danos mester. 67 éves, szerelme a sí, két fiával együtt nemzetközi síoktató. Sítáborai és az általa síelni megtanított magyarok számát tekintve valószínűleg világrekorder.

Storcz Botond, kajak-kenu, szövetségi kapitány

Egyelőre még sportolóként ismertebb, olimpiai bajnok kajakozó. Jelenleg azonban már, szövetségi kapitányként, a kajak kenu válogatottak a szakmai irányítása a feladata. Az utánpótláskorból kinövő fiataloktól kezdődően az olimpiai felkészülésig irányítja legeredményesebb sportágunkat. Szűkebb lakhelyén képviselő. Címét egyébként függetlenként érte el, Ürömon él feleségével és két lánygyermekével.

Szántó Imre, ökölvívás, mesteredző

Ökölvívó edző, Kovács (Koko) István mestere. 74-88-ig kluboknál edzősködött (Vasas, Bp-i Honvéd), 88-2004-ig a válogatottnál, közben szövetségi kapitány volt 12 évig. Mára „visszafordította a kereket” újra klubedző, a válogatott mellett is működik és még az edzőbizottság mesteredzője is.

Dr. Kovács László, ökölvívás, szövetségi kapitány

Öcsi bácsi utóda, a Magyar Ökölvívó Szövetség szövetségi kapitánya. 19 éves korában súlyosan megsérült, azóta edző Pályafutását kicsit megszakítva tanárként dolgozott egy középiskolában, majd visszatért, s 2009-ben pályázat útján elnyerte a szövetségi kapitányi feladatot. A felnőtt válogatott felkészítéséért, illetve az egész Ökölvívó Szövetség sportstratégiájáért felel.

A bemutatkozások után három témakörben tekintettük át, hogy az élsport felkészítési- és versenyfeladatainak teljesítése közben milyen HR tevékenységek magas szintű ellátására van szükség. Ezek gyakran nem nevesítettek, de az elvégzett munka és módszertana teljesen azonos a HR tudomány által meghatározott eljárásokkal és funkciókkal.

1. Az utánpótlás nevelése, kiválasztási elvek, fokozatos terhelés. Karriermenedzsment, utódlástervezés.

Gubicza Antal: Az utánpótlás nevelése az óvodában és az iskolában kezdődik. A nevelés a szellemi, lelki és fizikai egység megteremtése, a testnevelő tanár ugyanúgy a teljes személyiséggel foglalkozik. Riasztó adat, hogy volt gimnáziumomban mára 540 tanulóból 216-nak van valamilyen szintű felmentése. További szomorú tény a tantervekben szereplő heti 2 testnevelés óra, hiszen az iskolákból meríti utánpótlását minden élsport. Ennyi idő alatt lehetetlen a sportágak technikai elemeit megtanítani, azaz a képességeket fejleszteni. Sokat kellene tenni azért is, hogy lényegesen képzetesebb testnevelő tanárok kerüljenek ki az iskolákba. A társadalom tagjait úgy is értékelhetjük, mint biológiai érték. Sokkal jobban kéne gazdálkodni ezzel az értékkel, hiszen ez később meghatározó termelő értéké válik.

Szántó Imre: Én 1974 óta vagyok az ökölvívásban gyakorló edző. Akkoriban még ösztönszerűen építettük ki a sportiskolai rendszert. Nagy toborzók voltak, különböző sportágra választottuk ki a gyerekeket alkatának, mentalitásának megfelelően. Később az edzőtermekben viselkedési és magatartási formákat gyakoroltattunk velük. Csak azokból neveltünk versenyzőt, akiknél felfedeztünk olyan képességeket, amelyek felnőtt korban is valószínűsítették az eredményeket. Az ökölvívás ugyanis a felnőttek sportja.

Dr. Kovács László: Papp Laci bácsi mondta annak idején, hogy a mi sportágunk önmaga szelektál. Ha bejön egy gyerek és pofon vágják, s ennek ellenére ott marad, abból biztos ökölvívó lesz. Azért nem ilyen egyszerű a képlet. A mai kiválasztás már korcsport bontásban négy szakaszból áll. Országosan egységes képzés, követelmények, visszacsatolás, csak így lehet nemzetközi szinteken is eredményeket elérni.

Storz Botond: A mi vizeinken is mindennek az alapja az utánpótlás nevelésben rejlik. Az egyik fő cél, hogy megszeretessük a gyerekekkel azt a fajta mozgásformát, tevékenységet amelyet ő választott. A kajak–kenu sportágban, éppen ezért, minden korosztálynak megvan a maga kis korosztályos válogatottja, kezdve a gyermekválogatottól a kölyökválogatotton át a serdülő, majd később az ifjúsági válogatottig. Sikerélmények kelljenek a későbbi fárasztó munka és a nehézségek

elviseléséhez. A kajak-kenu sportágban az utánpótlás nevelés arról szól, hogy a sportoló a későbbiekben hasznára váljon a felnőtt válogatottnak és stabilan beépülhessen a felnőtt válogatott keretbe.

Dr. Géczy Gábor: A jégkorong az utolsó két évtizedben látványosan fejlődött. Amikor én még sportoltam 30-40.ek voltunk a világon, mára az igazolt játékosaink száma körülbelül 2400, s ebből 1600 utánpótlás korú. Nagyon komoly munka folyik, elindult a fejlesztés. A fő filozófiánk az érzelmi kötődés kialakítása. Nem jégkorongozókat akarunk nevelni, hanem jégkorongozó embert, edzőinknek oda kell figyelni a gyerekek tanulmányi eredményeire is. Nem elég csak az, hogy valaki élsportoló, hiszen valamikor végetér a karrierje és akkor is felkészültnek kell lennie az életre.

Szekeres Pál: Beszélünk kell lényeges eltérésekről is. A sportban az utánpótlás bemenete szinte csak korosztályi megfelelést jelent, a munka világában viszont ugyanez a végzettség és a képesség. A kimenet a versenysportban egy szinte gladiatori küzdelem utáni olimpiai bajnokság. Az egyesületeknek viszont nem az első rangú feladatuk, hogy olimpia bajnokot neveljenek, hanem hogy eredményesen működjenek. Tehát az eredményességhez ki kell választani azt az elit sportolói kört, akik majd az elkövetkezendő olimpiákon, más nagy versenyeken megfelelő eredményt érnek el. Itt már az államnak is szerepe van. Ezért működik a Héraklész program vagy az épp most kifutó London program, amelyek keretében tudományos alapon, mérőszámok alapján a sportágak versenyzői, edzői sportág specifikus támogatást kapnak. A kiválasztás feltételei sportáganként eltérnek. Mi a vívásban a szellemesen szemtelen, csibész gyerekeket szeretjük, akiknek nagyon vág az esze, gyors gondolkodásúak. Valószínű, hogy mondjuk az úszásban meg az atlétikában más típusú gyerekeket szeretnek. A vívás másban is speciális. Beszélhetünk ideális alkatú kenusról, vagy hokikapusról, de ideális alkatú vívó nincsen. Az egyik olimpiai bajnok, mondjuk a szöuli kardcsapatban 192cm magas, a másik meg 171cm volt. Az egyik vékony volt és szikár, a másik az inkább zömök és energikus. Mindezek miatt a vívásban nehezebben tudjuk használni az egzakt tudományokat mint a mérhető sportágakban.

**2.Élsportolók kinevelése, folyamatos edzése, pályafutásuk kiteljesítése.
Tudásmenedzsment, tehetség gondozás, HR kontrollig.**

Dr. Géczy Gábor: A mi folyamatos tehetséggondozó programunk 12-18 éves korig tart. Az U-18 ifjúsági korosztály az első, ahol már nemzetközi világversenyt rendez a világszövetség, hiszen azt mondja: a jégkorong nem a fiatalok sportja. Az U-20-as programunk a junior korosztályé. Nagyon sok junior válogatott játékos már a felnőttben is játszik, ezért már decemberben egy világbajnoksággal zárul az utánpótlás program. Felnőtt válogatottunkra nagyon büszkék vagyunk. Vannak még olyan tagjai is, akik még nyitott pályán, nagyon rossz körülmények között kezdtek. Ladányi Balázs, Palkovics - Isten nyugtassa - Ocskai Gabi, ehhez a korosztályhoz tartoztak, közvetlenül utánunk jöttek.

Mi a titka a kiemelkedő jégkorong sikereknek? Azt gondolom, nem szégyelljük bevallani, hogy mindenkitől tanulni akarunk. Elsősorban természetesen a nagy hoki kultúráktól: kanadai, svéd, finn, orosz, szlovák, cseh. Mindenféle nemzetiségű szakemberek dolgoznak, dolgoztak a sportágunkban és most már azt gondolom, hogy a magyar edzők is jól felkészültek. Képesek utánpótlásunkat ehhez a szinthez felkészíteni és nevelni.

Storcz Botond: Nálunk is van már a 18 éveseknek számára európa és világ verseny. Van, megmérettetés az U-23-as korosztálynak, sőt rendeztek ifjúsági olimpiát is. Az utóbbiak jogossága megkérdőjelezhető nehogy a felnőtt versenyekre való kemény felkészülés helyett azt eredményezze ezekben a fiatal tehetségekben, hogy ők már elérték pályafutásuk csúcsát. A felnőtt korosztályban történő kiválasztásnál nagyon fontos a versenyzők menedzselése. Az edzőtáborok rendjébe be kell illeszteni tanulmányaikat. Nálunk most változott a az olimpiai program, beépült a 200 m-es sprintsám. Át kell vennünk a más sportágaknál már ismert tapasztalati tudást, az edzőnek nem elég már, ha csak a stoppert nyomja, folyamatosan meg kell újulnia. Egy válogatott mellé kell pszichológus, gyógytornász, s mindezek koordinálása egy edző feladata.

Dr. Kovács László: A mi versenyeztetési rendszerünkben a súlycsoportváltáshoz és a korcsoporthoz egyaránt alkalmazkodni kell. Az edző kiemelt feladata a fizikai és taktikai felkészítés, ezen felül a megfelelő pszichés háttérrel is biztosítani kell. Komoly feladat az is, hogy az élsportolók életútját megtervezzük, perspektívát nyújtunk legalább a válogatottjaink részére. Egy kiöregedő versenyzőnek is megfelelő jövőt kell teremteni.

Gubicza Antal: Most a karatéről beszélek, ahol én is válogatott voltam, öt évig az edzőbizottság vezetője. A sportág bölcs vizsgarendszere szerint a kezdő karatésnak (míg eléri a fekete öv, az első dan fokozatot) tíz vizsgát kell letennie. Ez kb. hat éves program, ezalatt beléphet az „egyetemi fokozatba”. Ezután már egy dan vizsgarendszer célstruktúrája következhet. Az edző nagyon fontos feladata, hogy az ideális célok felé vonzzon és bizonyítsa, reális a kitűzött cél megvalósulása. Kiemelten fontos az edző és a versenyző kapcsolata. A siker és kudarc egyaránt

szükséges, hiszen a kudarcokból levont tanulságok legalább akkorát tudnak lendíteni, mint amennyire a rosszul értékelt sikerek visszahúzni. A feltételeket megteremtéséhez anyagiak is szükségesek. Kellenek a nemzetközi edzőtáborok, az idegen edzőkkel való közös munka, mindez együtt vezethet csak sikerhez.

Szekeres Pál: Minden sportágra vonatkozik, hogy a nélkül nem indulhat egy esztendő, hogy ne legyen világos, mit kell ahhoz teljesíteni, hogy valaki bekerülhessen a válogatottba. A magyar élsport legnagyobb problémája 20 éves megoldatlan. Az élversenyzőknek egzisztenciális problémáik vannak. A közvetlen élvonal mögötti, nemzetközi szintű második vonal javadalmazása megoldatlan. Emiatt nagyon nagy a lemorzsolódás. Ezek a sportolók a munka világában jelennek meg, nagyon tudnak küzdeni, világos impulzusok

esetén kiváló munkát végeznek. A magyar sport eredményessége megsínyli az élversenyzők közvetlen utánpótlásának hiányát. Magam is, ha most lennék 18-20 éves, a sportolás helyett a tanulást tenném prioritási listám élére. A töröző szakágban ugyanis várhatnám, hogy húsz éves koromban mi érkezne a bankszámlára a szülői apanázon kívül. Ez sarkalatos kérdés, a legtöbb olimpiai eredményességgel is rendelkező sportág egyik legnagyobb problémája.

Szántó Imre: Már említettem, hogy a az ökölvívás inkább a felnőttek sportja, de utánpótlás nélkül nincsenek felnőtt sportolók. A fiatalabb korosztályban nagyon sokat számít, hogy milyen személyi feltételeket tudunk biztosítani a sportolók számára (edző és versenyző jó kapcsolata). A későbbiekben azonban már olyan tárgyi és anyagi feltételek is biztosítani kell a sportoló számára, ami tovább tudja motiválni. A tehetséggondozásba nemcsak a fizikai képességek tartoznak, hanem az akarati képességek is. A tárgyi feltételekkel is segíteni kell, hogy az élsportoló magas szintű edzőmunkát végezhesen, olyan élethelyzetbe kerüljön, hogy csak a sporttal és a jövőjével kelljen foglalkoznia. Tehát a pénznek is óriási szerepe van a tehetséggondozásban.

3. A sport jövője. London. Az élsport és a szabadidő sport összefüggései. Személyügyi tervezés, csapatépítő tréningek, coaching.

Dr. Géczy Gábor: A jégkorong téli olimpia következő helyszíne, Szocsi, de még attól eléggé messze vagyunk. Távlati céljainkban szerepel az olimpiai részvétel, de tudomásul kell vennünk a realitásokat. Utolsó olimpiai részvételünk 1964-ben Innsbruckban volt. Sajnos a Magyar Olimpiai Bizottságban mindent pontokba mérnek, s a mi sportágunkban nem lehet egyhamar olimpiai bajnokságot nyerni. Miért nem? Azért mert a létesítmények szintjén óriási lemaradásban vagyunk. Ezt természetesen tudással próbáljuk bepótolni, de hát egyenlőre számunkra az olimpiai részvétel még elérhetetlen.

Storz Botond: A kajak-kenu sport kiemelt olimpiai sportág, szoros az összefüggés a kvalifikáció megszerzése és londoni olimpiai részvétel között. A kvalifikációs világbajnokság augusztusban lesz itthon, Szegeden. Nagyon szerencsés, hogy hazai közönség előtt versenyezhetünk, mert nálunk is megmutatkozhat a várható 30-40 ezres közönség előtt, a hazai pálya előnye. A fő cél, hogy a megszerezhető maximális kvótaszámot teljesítsük. Már két helyszíni bejáráson is voltunk Londonban, igyekszünk a legjobb lehetőségeket kiválasztani. Az edzőtáborok rendje, a csapathajók kialakítása az olimpiai szempontjából élveznek prioritást. Igyekszünk minden feltétel biztosítani, hogy versenyzőink Londonban minél sikeresebbek lehessenek.

Szántó Imre: Az olimpia azért rendkívül fontos az utánpótlás számára is, hogy példaképeket tudjunk állítani a fiatalok elé. Sajnos, a pekingi olimpia után, ahol csak három aranyérmet tudtunk szerezni, lassan már büszkélkednünk kell azzal is, ha valaki olimpikon. Az ország viszont csak aranyérmekben gondolkodik, a sportágak jövője az olimpiai bajnokoktól függ. Az olimpián általában felborul a papírforma, a legnagyobb esélyesek is okozhatnak kellemetlen meglepetéseket, de váratlanul is születnek olimpiai bajnokok. Jó tervezés, a főversenyre történő kiválasztás szükséges. Ökölvívásban, 1996-ban, Kovács

Pisti volt utoljára olimpiai bajnokunk. Helyezéseket értünk el azóta is, a sportág az első 10 között van, de nagyon össze kell fognunk, hogy újra legyen érmesünk az olimpián.

Gubicza Antal: Bízom abban, hogy a Londoni Olimpián megközelítőleg a hagyományainkhoz híven tudunk teljesíteni. Magyarország létszámarányosan olimpiai bajnokainak számát tekintve igen előkelő helyet foglal el a világban. Bízunk abban, hogy ezúttal nem a kvalifikációs versenyekre való kijutás anyagi hátterénél akad majd el az olimpiára való felkészülés. Sportolóink megkapják azt a biztonságos hátteret, amivel gond nélkül, csak a feladatokra készülhetnek. Hihetetlen fantasztikus dolog, 4 évenként egyszer valamely sportágban a világ élére kerülni.

Dr. Kovács László: A döbbenet napja lehet az olimpia zárónapja, ha ugyanazzal a logikával kezeljük az erőforrásokat, ahogyan az Peking esetében történt. Az utolsó évben kaptuk meg azt az erőforrást, amit 4 év alatt kellett volna megfelelő elosztásban felhasználni

Szekeres Pál: Az olimpia az nem gyermeknap, a sportolók pedig nem lehetnek mostohagyerekek vagy elvált szülők gyerekei. Ha azt akarjuk, hogy legyen minőségi élsport, akkor azt folyamatosan kell támogatni. Nemcsak a kijutott sportolóknak kell szép melegítőt, meg szép formaruhát adni, hanem a felkészülést kell támogatni. Az új kormány első intézkedése volt, hogy a hiányzó 1 milliárdot visszaadta a magyar sportnak. A Kajak-kenu Szövetség, az Ökölvívó Szövetség és minden sportági szakszövetség megkapta azt a támogatást, ami hiányzott a rendszerből. Czene Attila olimpiai bajnok úszó, (a N. E. Minisztérium sportpolitikáért felelős államtitkára) pontosan tudja, hogy nem az olimpián kell megtanulni úszni. Tervezzük a költségvetésben a 2011-es kvalifikációs évet, a sportorvosi háttér, az edzőtáborok, a létesítmény felújítások és a hazai versenyek támogatásának forrásait. A mi ellenfeleink Kína, az Egyesült Államok és Oroszország, nagyon nehéz tehát szerényebb lehetőségek között világraszóló eredményeket produkálni. Ez is bizonyítja, hogy a magyar sport egy fantasztikus hungarikum, mert ugyanennyi euróból senki a világon ilyen eredményeket nem tudna elérni.

Végezetül az élsportolókkal kapcsolatban szeretnék egy záró gondolatot mondani. Kedves cégvezetők és HR vezetők! Ne higgyék azt, hogy azért mert valaki volt élsportoló, nem fog a munkahelyén helytállni. Igaz, még nem dolgozott sehol, harminc évesen megy az első munkahelyére, a papírja megvannak, de munkatapasztalata még nincs. Mi sportolók nagyon tudunk küzdeni, még esetleg gyengébb fizetés és rosszabb feltételek mellett is. Ne féljenek tehát sportolót alkalmazni, mert ha mi valamit komolyan veszünk, akkor nagyon hasznosak leszünk.

Fejér Tamás
www.perbithr.hu